

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 2. 12. 1955, sp. zn. 1 Tz 102/55

Číslo:

Právní věta:

Zjistí-li soud, že manko v prodejně socialistického obchodu bylo způsobeno tím, že dvě prodavačky se dopustily v prodejně rozkrádání jednak společně, jednak každá sama bez součinnosti druhé, může je podle § 164 tr. ř. a § 340 obč. zák. uznat povinnými k náhradě škody rukou společnou a nerozdílnou jen co do částky, odpovídající škodě, kterou způsobily společným rozkrádáním. Jinak odpovídá každá z pachatelek samostatně jen za škodu způsobenou trestným činem, který spáchala sama.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 02.12.1955

Spisová značka: 1 Tz 102/55

Číslo rozhodnutí: 31

Číslo sešitu:

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla:

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Lidový soud ve Vsetíně odsoudil mimo jiné dvě obviněné A a B pro trestný čin rozkrádání majetku lidového družstva podle § 245 odst. 1 písm. a) tr. zák. proto, že v prodejně lidového družstva „Jednota“ jako prodavačky odcizily postupně jednak společně, jednak každá na svůj vrub peníze a zboží v celkové hodnotě nejméně 37.439 Kčs. Podle § 164 odst. 1 tr. ř. byly obě obviněné uznány povinnými rukou společnou a nerozdílnou nahradit poškozenému lidovému družstvu celou částku 37.439 Kčs. Ohledně další požadované škody byl odkázán poškozený podle § 164 odst. 3 tr. ř. na řízení ve věcech občanskoprávních.

Krajský soud v Uherském Hradišti zamítl odvolání obviněných.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem zrušil rozsudek krajského soudu a tomuto soudu uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Lidový soud vychází ve svém rozsudku ze zjištění, že obě obviněné jako prodavačky v prodejně lidového družstva „Jednota“ odcizovaly postupně jednak společně, jednak každá na svůj vrub peníze a zboží v celkové částce nejméně 37.439 Kčs. Přesné vyčíslení - jak uvádí nalézací soud dále - podílů,

kteře kařd z nich na rozkrádání mj, nelze zjistit, ale jde o spolupachatelství, protože manko bylo převařn zpřsobeno společnm jednáním obou obviněných, ovšem prospěch obvinn A byl nepomrn vtř. Na podklad tohoto nepřesného skutkového zjiřtn uložil nalézací soud oběma obvinnm podle § 164 odst. 1 tr. ř. povinnost nahradit pořkozenmu lidovému druřstvu rukou společnou a nerozdílnou částku 37.439 Kčs, a to s odkazem na ustanovení § 340 ob. zák. Krajsk soud, projednvje odvolání obviněných, odmítl námitky obviněných, ře jejich trestnouinnost nemohlo být zpřsobeno tak vysok manko a zcela vřeobecn uvedl, ře dospěl ke stejnému zveru jako nalézací soud, ře manko v prodejn zjiřtn zpřsobily ob obvinn soustavnm rozkrádáním. Jejich odvolání pak v celém rozsahu zamítl.

Střnost pro poruřn zákona namítá, ře ze skutkových zjiřtn obou soudřů nelze spolehliv seznat, pokud řkoda pořkozenho lidového druřstva byla zpřsobena společnými útoky obou obviněných a kolik činí tato řkoda ze samostatných útokřů kařd z nich jednotliv. Střnost pro poruřn zákona má za to, ře i kdř pro výrok o vině podle § 245 tr. zák. není nezbytn, aby byla přesn zjiřtna urit víře řkody do halře, zřstv přesto odsuzující výrok obou soudřů ve vnitřním rozporu, tvrd-li se na jedné straně ve výrocích rozsudkřů, ře ob obvinn společn odcizily zboží a peníze v částce 37.439 Kčs a na druh straně v odřvodnn se zjiřtuje, ře přesn podíl na trestnch útocích obou obviněných nelze zjistit a ře prospěch obvinn A byl nepomrn vř. Zároveň střnost navrhla zruřn vadných rozhodnutí a vrcen věci k novému projednání a rozhodnutí.

Střnost pro poruřn zákona je dřvodn.

Při bliřřm rozboru řkod v částce 37.439 Kčs a z odřvodnn obou rozsudkřů vyplv, ře tato částka představuje přesn onu částku, která byla zjiřtna při fysick inventuře provdn ve jmenovan prodejn a která byla vislena a později upravena podle uetnho stavu uetrny druřstva „Jednota“.

Zjiřtj-li oba soudy, ře ob obvinn celou tuto částku odcizily jednak společn, jednak kařd zvlřt, je toto zjiřtn nepřesvdciv potud, ře soudy dále pripouřt, ře nelze zjistit konkrtn, jakm podílem se obě obvinn na zjiřtnm schodku zřcastnily. Nelze-li zjistit, co odcizily společn a co odcizila kařd z nich samostatn, nelze pak ani spolehliv dovodit, kolik činí úhrnn řkoda přsoben jejich útoky.

Podle § 340 občanského zákona, byla-li řkoda zaviněna několika osobami, odpovdj vřechny rukou společnou a nerozdílnou. Soudy tedy mohly ulořit obvinnm povinnost k náhradě zjiřtn řkody pořkozenmu lidovému druřstvu rukou společnou a nerozdílnou jedin v tom rozsahu, pokud zjistily, ře řkoda byla zpřsobena společnými trestnmi útoky obou obviněných, tedy pokud výsledek uveden v zkon zpřsobily společnm jednáním ve smyslu § 6 tr. zák. o spolupachatelství. V souzenm přpad vřak soudy zjistily, ře řkoda byla zpřsobena jednak společnm jednáním, jednak samostatnými útoky kařd obvinn, při čemř prospěch obvinn A byl nepomrn vtř. V jednotlivostech na př. zjistil nalézací soud nkter konkrtn útoky, které vřak činí pouze menř část zjiřtn řkody. Toto zjiřtn nedoznalo v odvolacím řízení změny. Soudy pak neuvdly, pokud jde o dalř řkodu, jakm jednáním obvinn i tuto dalř řkodu zavinily a nevyslovily úsudek ani v tom směru, zda je vyloučeno, ře část zjiřtnho manka byla vedle úmyslného rozkrádání zpřsobena také jinm zpřsobem, na př. omylem prodavaček při počítání cen zboží zkaznkřm a pod. Ani nalézací, ani odvolací soud se bliře nezabývaly výpovědí vedoucího prodejny, který při svém administrativním výslechu uvedl, ře zjistil, ře obvinn B dvala zkaznkřm zboží na úvěr a nezanřela toto zboží do dluřnch knřek a ře obvinn A nějakému zákazníkovi čítala za prodan zboží mn neř činila skutečn cena a ře dalř zákaznici počítala pouze 14 kg másla, ačkoliv tato zákaznice odebrala 1½ kg másla. Z tohoto zjiřtn by se dalo soudit, ře manko vzniklo také jinm zpřsobem, neř pouze zlodjskmi útoky obou obviněných. Pro výrok o náhradě řkody podle § 164 odst. 1 tr. ř. je třeba zjistit nejen přesn rozsah nrokřů, ale také, zda uplatņovan řkoda vznikla trestnm činem toho, po kom se náhrada řkody pořazuje. Nelze-li přesn rozsah nrokřů v tomto směru zjistit, m je soud

podle § 164 odst. 2 tr. ř. přiznat jen do výše, do které byly prokázány, nebo kterou pokládá za přiměřenou a do zbývajících částí uplatňovaných nároků odkázat poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních.'

Podle §2 odst. 3 tr. ř. jsou soudy povinny spravedlivě rozhodovat o trestných činech. Z tohoto ustanovení vyplývá, že soudy mají povinnost přihlížet ke všem skutečnostem, ať již svědčí v prospěch, či neprospěch obviněného, hodnotit je a svůj výrok o vině opřít o přesná skutková zjištění. Jestliže krajský soud odvolání obviněných zamítl v celém rozsahu a nezabýval se blíže otázkou, do jaké míry obviněné se dopustily rozkrádání peněz a zboží v prodejně „Jednota“ společně jako spolupachatelky a v jakém rozsahu se tohoto rozkrádání dopouštěly každá na svůj vrub samostatně a jestliže ani nezjišťoval, v jakém rozsahu uplatňovaná škoda byla způsobena oběma obviněnými společnou činností a do jaké míry samostatně každou z obviněných a zda tato škoda vznikla pouze rozkrádáním peněz a zboží, či také jiným způsobem, porušil zákon v ustanovení § 2 odst. 3 tr. ř. a § 164 odst. 1 tr. ř.